

PROTIREFORMACIJA IN BAROK NA SLOVENSKEM

PRIDIGA je duhovnikov govor pri maši. To je versko vzgojno besedilo, ki veljavnost naukov navadno potrjuje z zgledi iz življenja. Praviloma svari pred grehom in z nazornimi primeri ter zanimivimi zgodbami poziva k dobrim dejanjem.

EKSEMPEL ali zgled je kratka zgodba kot primer dobrega ali slabega človekovega ravnanja (podobna priliki); potrjuje nauk kot t.i. »zgodna zgodba« in je največkrat sestavine pridige.

BAROČNI SLOG je nabrekel, izumetničen slog, ki se v literaturi kaže kot gostobesednost oziroma preobloženost jezika. Značilne prvine so ponavljajoče se podobe, odgovori, vzkliki, antiteze, stopnjevanja in citati (t.i. retorične prvine).

ALEGORIČNO MARALIZIRANJE je podajanje moralnih naukov z alegorijami (s podobami, z zgodbami, ki te nauke nedvomno ponazarjajo).

BASEN je krajša verzna ali prozna pripoved, ki z zaokroženo zgodbo o živalih posreduje nauk oz. moralno načelo. V *Svetem priročniku* imajo basni versko vzgojno vlogo, včasih je v eni pridigi več basni.

PASIJON je igra o Kristusovem trpljenju. Izvira iz srednjega veka - prvotno je bila del bogoslužja, pozneje so jo uprizarjali tudi zunaj cerkve.

BESEDILA:

- Janez Svetokriški: Na noviga lejta dan
Lisica in lev
- Janez Vajkard Valvasor: Slava vojvodine Kranjske